

คู่มือประชาชน

สำหรับการรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วม
ในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โดย

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สนับสนุนการจัดทำโดย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และ UNDP

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

โกวิทย์ พวงงาม.

คู่มือประชาชนสำหรับการรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. -- กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2552.

48 หน้า.

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. 2. การมีส่วนร่วมทางการเมือง. 3. ข้อมูลข่าวสารของราชการ.

I. ชื่อเรื่อง.

352.14

ISBN 978-974-458-254-6

ชื่อหนังสือ	คู่มือประชาชนสำหรับการรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ผู้เขียนเรื่อง	รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิทย์ พวงงาม สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
เอกสารประกอบเรื่อง	ชุดวิจัยโครงการเสริมสร้างธรรมาภิบาลและความโปร่งใส ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
วาดภาพประกอบและแบบปก	กัญเกียรติ ญาติเสมอ
ปีที่พิมพ์	พฤษภาคม 2552
จำนวนพิมพ์	10,000 เล่ม
สนับสนุนโดย	โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ หรือ ยูเอ็นดีพี (UNDP) และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
จัดพิมพ์โดย	บริษัท มิสเตอร์ก๊อปปี (ประเทศไทย) จำกัด 261/375 ถ.เจริญสนิทวงศ์ แขวงบางขุนศรี เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700 โทร. 02-800-2290 โทรสาร 02-800-2291 E-mail: support@misterkopy.com Website: www.misterkopy.com

คำนำ

คู่มือประชาชนสำหรับการรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นคู่มือส่งเสริมความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในเรื่องช่องทางและวิธีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและวิธีการมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการของ อปท. และเพื่อเป็นคู่มือส่งเสริมประชาชนให้ตระหนักถึงการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการของ อปท.

การจัดทำคู่มือนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการศึกษาวิจัยเรื่องการเสริมสร้างธรรมาภิบาลและความโปร่งใสในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และได้นำข้อมูลผลการวิจัยมาพัฒนาเป็นคู่มือกับการอิงระเบียบ กฎหมายต่าง ๆ ที่กำหนดให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารและมีส่วนร่วมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาใช้เป็นฐาน รวมทั้งข้อมูลจากผลการจัดกระบวนการ A-I-C ในพื้นที่ อปท.ต้นแบบ ซึ่งได้แก่ อบต.ดอนแก้ว อ.แม่ริม เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ อบต.ท่าผา เทศบาลตำบลเกาะคา อ.เกาะคา จ.ลำปาง และ อบจ.ลำปาง และข้อมูลจากส่วนต่าง ๆ เหล่านี้นำมาพัฒนาเรียบเรียงเป็นเนื้อหา คู่มือ โดยได้ใช้ภาพการ์ตูนประกอบเนื้อหา เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจแก่ประชาชนที่ง่ายขึ้น

หวังว่า คู่มือฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับประชาชนในพื้นที่ อปท.ทั่วประเทศในการเข้ามามีส่วนร่วมบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และในโอกาสนี้คณะผู้จัดทำขอขอบคุณประชาชนและ อปท. ต้นแบบทั้ง 5 แห่งที่มีส่วนร่วมในโครงการศึกษาวิจัย รวมทั้งขอขอบคุณกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และ UNDP ที่ให้การสนับสนุนโครงการศึกษาไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิทย์ พวงงาม

หัวหน้าคณะผู้จัดทำ

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ 1 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน

5

ความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์

1. ประชาชนมีความสำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างไร 5
2. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีประโยชน์กับประชาชนอย่างไร 6
3. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คืออะไร 7
4. ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในช่องทางใดได้บ้าง 8
5. ประชาชนมีสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องใดบ้าง 9

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

12

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างไร 12
2. การมีส่วนร่วมของประชาชนมีประโยชน์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างไร 13
3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคืออะไร 14
4. ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างไรบ้าง 15
5. ประชาชนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างไรบ้าง 18

5.1	สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการทำงานของสภาท้องถิ่นมีอย่างไรบ้าง	20
5.2	สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอย่างไรบ้าง	22
5.3	สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอย่างไรบ้าง	24
5.4	สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้ข้อบัญญัติงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอย่างไรบ้าง	27
5.5	สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดหารายได้และการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอย่างไรบ้าง	28
5.6	สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอย่างไรบ้าง	30
5.7	สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการเงินและบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอย่างไรบ้าง	32
5.8	สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการรายงานผลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอย่างไรบ้าง	33
5.9	สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสนอแนะความคิดเห็นและให้คำปรึกษาหารือแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอย่างไรบ้าง	35
5.10	สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการริเริ่มและดำเนินกิจการสาธารณะในท้องถิ่นมีอย่างไรบ้าง	37
	ภาคผนวก	40

วัตถุประสงค์ของคู่มือ

คู่มือประชาชนสำหรับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีวัตถุประสงค์ดังนี้

- (1) เพื่อให้ประชาชนทราบถึง ช่องทางการรับข้อมูลข่าวสาร
- (2) เพื่อให้ประชาชนทราบถึง วิธีการมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (3) เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนตระหนัก และมีความรู้สึกผูกพันเป็นเจ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น
- (4) เพื่อให้ ประชาชนเห็นความจำเป็น และความสำคัญในการมีส่วนร่วมบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เอกสารที่ใช้ประกอบการเขียนคู่มือ

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550
2. พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540
3. พ.ร.บ.ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542
4. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548
5. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547
6. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2549
7. รายงานการวิจัยโครงการเสริมสร้างธรรมาภิบาลและความโปร่งใสในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ 1

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน ความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์

1

“ประชาชนมีความสำคัญต่อ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างไร”

ประชาชนมีความสำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

1. ประชาชนเป็นสมาชิกของชุมชนและเมื่อ**มีสิทธิ**
เลือกตั้งต้องเป็นผู้มีหน้าที่ไปเลือกตั้งผู้บริหาร
ท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ที่เป็นคนดี
และมีความรู้ ความสามารถ ให้มาบริหาร
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ประชาชน**มีสิทธิ**ในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการ
กิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งแต่
การมีส่วนร่วม**กำหนดแผนงานโครงการ มีส่วน**
ร่วมดำเนินโครงการ การติดตามและประเมินผล
การทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

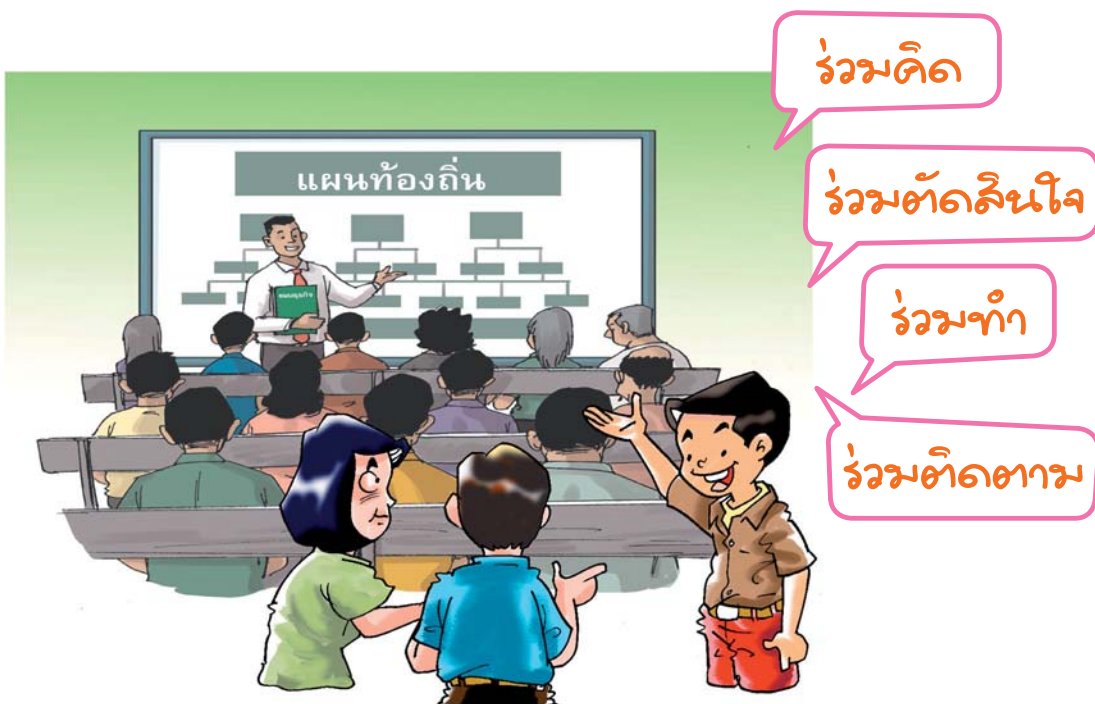
3. ประชาชน**มีความผูกพันกับชุมชนของตน**
เพราะถือเป็นเจ้าของชุมชน ย่อมเป็น**เจ้าของ**
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและย่อมเป็นผู้มี
ส่วนได้ส่วนเสียในนโยบาย แผนงานโครงการ
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2

“การรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีประโยชน์กับประชาชนอย่างไร”

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารมีประโยชน์กับประชาชน ดังนี้

1. ทำให้ประชาชนได้รับความรู้ความเข้าใจในข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรู้เท่าทันต่อเหตุการณ์
2. ทำให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้สิทธิของตนเอง และสามารถใช้อำนาจสิทธิในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้
3. ทำให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการร่วมคิดริเริ่ม ร่วมวางแผนพัฒนา ร่วมตัดสินใจ ในกิจการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และสามารถติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรักษาผลประโยชน์ของชุมชนได้

3

“การรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คืออะไร”

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หมายถึง การที่ประชาชนได้ฟัง ได้อ่าน ได้พบ ได้เห็น และได้รับความรู้จากข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ข้อมูลข่าวสารจากป้ายประกาศ จากจดหมายข่าว จากเสียงตามสาย จากวิทยุ โทรศัพท์ จากอินเทอร์เน็ต ฯลฯ

4

"ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในช่องทางใดบ้าง"

ประชาชนสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้หลายช่องทาง ดังต่อไปนี้

- หอกระจายข่าวชุมชนหรือเสียงตามสายในชุมชน
- เอกสารข้อเท็จจริงต่าง ๆ
- เวทีนำเสนอข้อมูล
- ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร
- รายงานการศึกษา
- วิทยูกระจายเสียง
- จดหมายข่าว
- การแถลงข่าว
- วิทยุทัศน์
- ทีวีท้องถิ่น
- อินเทอร์เน็ต
- ทัศนศึกษาหรือเยี่ยมชมโครงการ

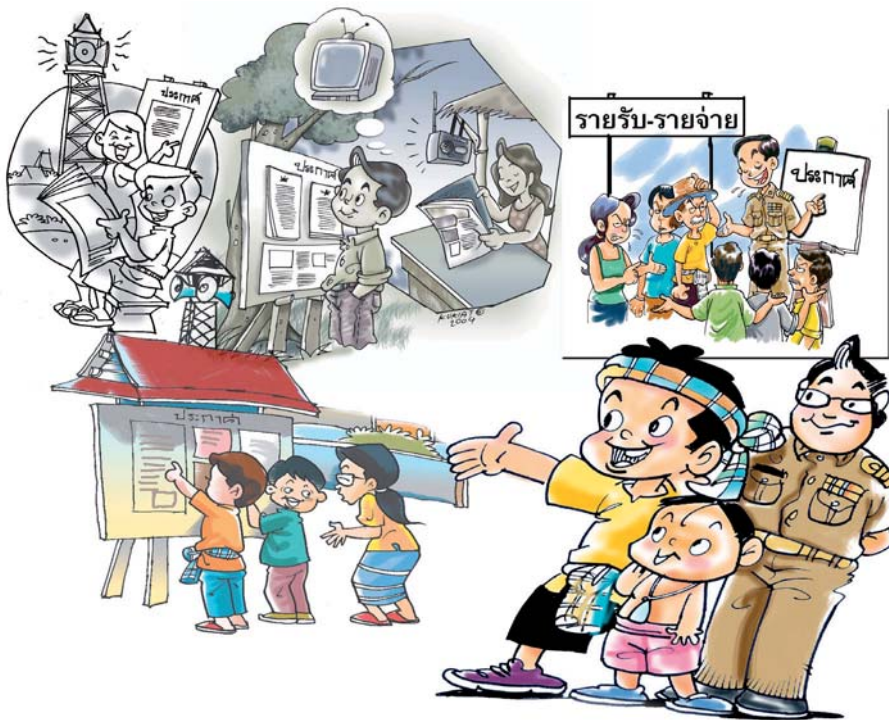
สิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 287 ได้รับรองสิทธิในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินโครงการใดๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดว่า

"ในกรณีที่การกระทำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นในสาระสำคัญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องแจ้งข้อมูลรายละเอียดให้ประชาชนทราบก่อนกระทำการเป็นเวลานานพอสมควร..."

5

“ประชาชนมีสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องใดบ้าง

สิทธิของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ได้แก่

- สิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการประชุมสภาท้องถิ่น เช่น รับรู้ข้อมูลข่าวสารการกำหนดการประชุมสภาท้องถิ่น วาระการประชุม ระยะเวลา และสถานที่การจัดประชุมสภาท้องถิ่น
- สิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรายละเอียดแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- สิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดหารายได้และการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- สิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น รับรู้ข้อมูลการกำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการประชุมพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น รับรู้ความคืบหน้าและผลการพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นในทุกขั้นตอน รับรู้รายละเอียดข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นต้น
- สิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเงินและบัญชี เช่น รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการเงิน และบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับรายงานงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- สิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง
- สิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ

การใช้สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 ถึงข้อมูลข่าวสารของราชการที่จะต้องแจ้งให้ประชาชนได้รับทราบ ได้แก่

- (1) ผลการพิจารณาที่มีผลโดยตรงต่อประชาชน ความคิดเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้อง
- (2) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา
- (3) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ
- (4) คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีผลกระทบถึงสิทธิหน้าที่ของประชาชน
- (5) สิ่งพิมพ์ขององค์กร
- (6) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ

ตัวอย่าง

อบต. ดอนแก้ว มีช่องทางให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ดังนี้

1. จัดให้มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเป็นลายลักษณ์อักษร

หรือเอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ได้แก่ แผ่นพับ

เอกสาร ข้อมูลติดต่อทุกหมู่บ้านและ

บอร์ด อบต. วารสาร จดหมายข่าว

ป้ายประกาศ รายงานฯ ไปรษณีย์

ปฏิทินแสดงกิจกรรม/โครงการที่ทำ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

2. จัดให้มีการรับรู้ข้อมูลทางการสื่อสารผ่านการถ่ายทอดเสียงและเครื่องมีสื่อสาร ได้แก่

หอกระจายข่าว เสียงตามสาย วิทยุชุมชน

วิทยุกระจายเสียง รถประชาสัมพันธ์

การสอบถามข้อมูลทางโทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต

รายการเคเบิลทีวีในชุมชน

4. จัดให้มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการจัดเวทีประชุม

ได้แก่ เวทีประชุมประชาคม เวทีประชุมหมู่บ้าน

กิจกรรมเวทีช่วงกักต (ลานความคิด)

กิจกรรม อบต. สัญจร การประชุมแผน

สัญจรของ อบต. การประชุมสภาท้องถิ่นสัญจร

5. จัดให้มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางสื่อบุคคลและศูนย์

ข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ การแจ้งข้อมูลข่าวสารผ่านทางผู้นำ

การตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของ อบต.

ส่วนที่ 2

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1

“การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญ
ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างไร”

การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ดังต่อไปนี้

1. ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน มีความเห็นพ้องต้องกันของคนในชุมชน ลดความ
ขัดแย้ง และเกิดความชอบธรรมในการตัดสินใจ
2. ช่วยให้เกิดความใกล้ชิดระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชน ทำให้เกิด
การยอมรับ เกิดความไว้วางใจ และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของท้องถิ่นมากขึ้น
3. ช่วยให้ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรู้ถึงปัญหาและความต้องการของ
ประชาชนในท้องถิ่นดีที่สุด
4. ช่วยให้มีความหลากหลายในการตัดสินใจและมีความรอบคอบมากขึ้น

2

“การมีส่วนร่วมของประชาชนมีประโยชน์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างไร”

การมีส่วนร่วมของประชาชนมีประโยชน์ในการบริหารงาน มีดังนี้

ร่วมตัดสินใจ

ร่วมทำ

ร่วมคิด

1. เพื่อให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็น นำเสนอปัญหาความต้องการและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ต่อบริษัทปกครองส่วนท้องถิ่นได้
2. เพื่อให้ประชาชนสามารถปกป้องผลประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่น นำเสนอการจัดสรรทรัพยากร และร่วมตัดสินใจในกิจการการพัฒนาท้องถิ่น
3. การมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น

3

“การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คืออะไร”

การมีส่วนร่วมของประชาชน

หมายถึง ประชาชนได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินกิจกรรม ร่วมติดตาม และประเมินผลด้วยตนเอง ในนโยบาย แผนงาน โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ

“ร่วมคิด” หมายถึง ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมให้ข้อเสนอแนะและให้คำปรึกษาต่าง ๆ แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“ร่วมตัดสินใจ” หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมตัดสินใจในนโยบาย แผนงาน โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ

“ร่วมดำเนินการ” หมายถึง ประชาชนร่วมลงมือปฏิบัติในกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง

“ร่วมติดตามและประเมินผล” หมายถึง ประชาชนร่วมติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และร่วมทำการประเมินว่าการดำเนินงานสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนมากน้อยเพียงใด

4

“ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างไรบ้าง ”

ประชาชนจะเข้าไปมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ในหลายระดับ ดังนี้

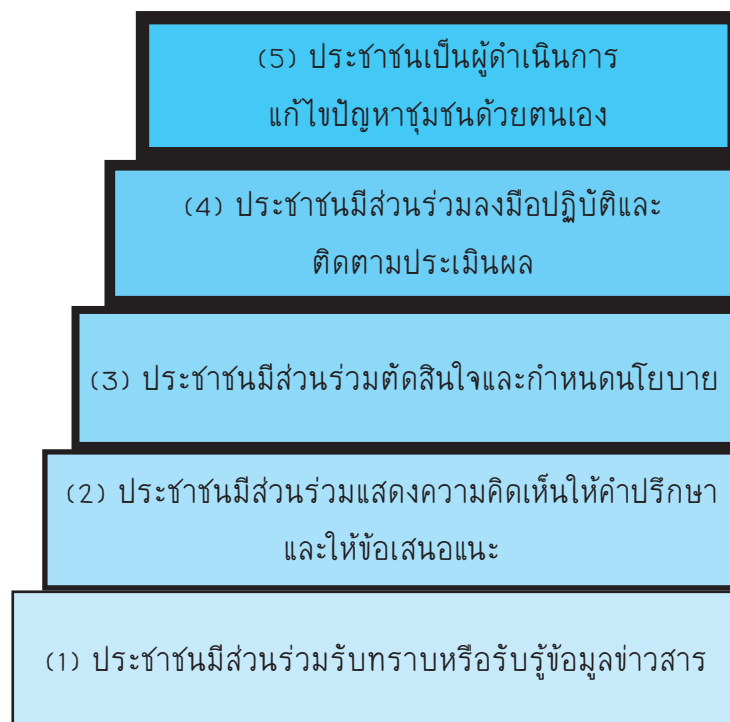
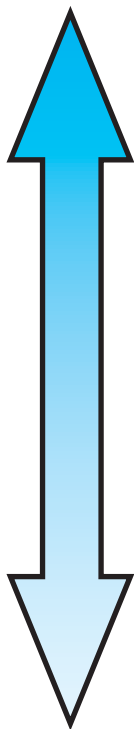

1. **ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับรับรู้ข้อมูลและข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น :**
โดยเข้าร่วมรับทราบ หรือรับฟังข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือปฏิบัติตามแนวทางที่ระเบียบข้อบังคับได้กำหนดไว้
2. **ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับการแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ :** โดยกระทำผ่านช่องทางการมีส่วนร่วมในเวทีสาธารณะรูปแบบต่าง ๆ เช่น ลานความคิด เวทีประชุมประชาคม เวทีอภิปราย เวทีปรึกษาหารือ และเวทีการเสวนา เป็นต้น

3. **ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับการตัดสินใจและกำหนดนโยบาย :** โดยมีส่วนร่วมเป็นผู้ตัดสินใจและกำหนดนโยบาย หรือเลือกวิธีการดำเนินกิจกรรมได้ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะนำผลการตัดสินใจที่เป็นมติของชุมชนมาประมวลสู่การปฏิบัติ เช่น นโยบาย แผนงาน โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น
4. **ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับลงมือปฏิบัติและติดตามผลในการดำเนินกิจการต่าง ๆ :** โดยมีส่วนร่วมลงมือปฏิบัติในกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าเป็นไปอย่างสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ทั้งยังเป็นการร่วมติดตามผลและประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประเมินว่าการดำเนินงานสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนมากน้อยเพียงใด
5. **ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับการดำเนินการพัฒนาท้องถิ่นและแก้ไขปัญหาในชุมชนด้วยตนเอง :** โดยเป็นผู้ริเริ่มและดำเนินการพัฒนาท้องถิ่นในรูปของโครงการหรือกิจกรรมในการแก้ไขปัญหาในชุมชนด้วยตนเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่เป็นผู้ให้การสนับสนุนการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของชุมชน

แผนภูมิ : แสดงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนใน อปท.

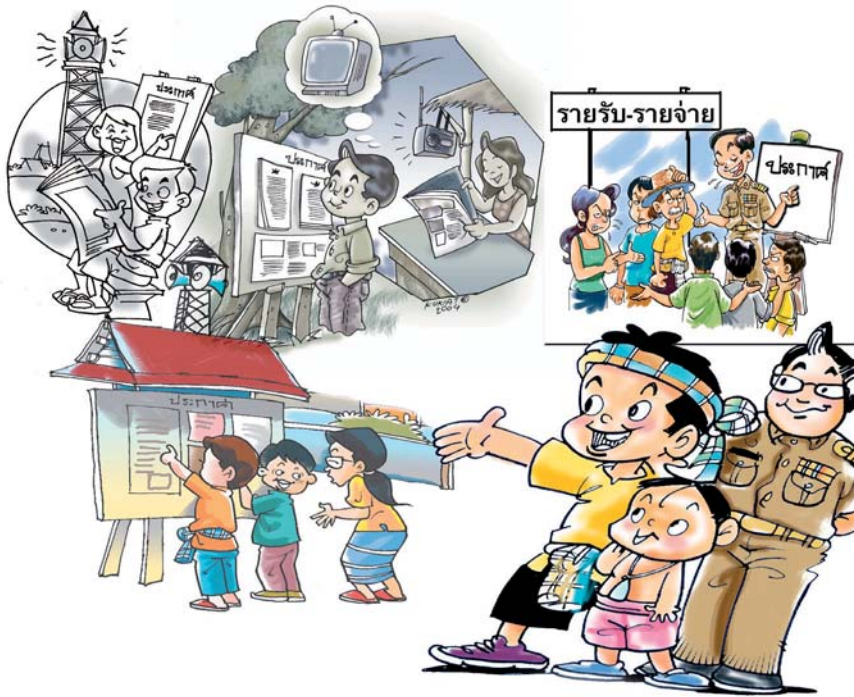
ระดับการมีส่วนร่วมอย่างเข้มข้น

ระดับการมีส่วนร่วมอย่างอ่อน

5

“ประชาชนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมบริหาร
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างไรบ้าง”

ประชาชนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ดังนี้

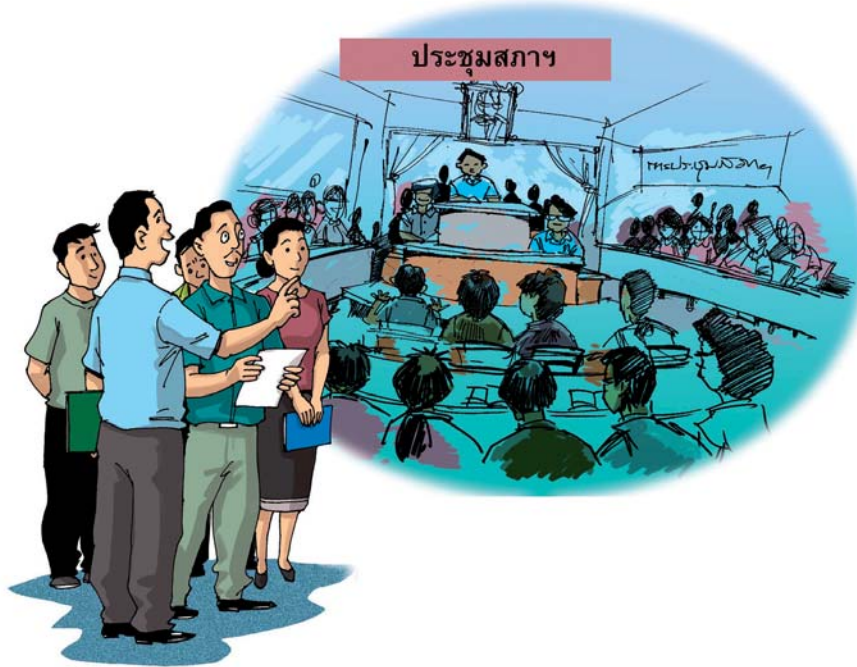
- สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการทำงานของสภาท้องถิ่น
- สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้ข้อบัญญัติงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดหารายได้และการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการเงินและบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการรายงานผลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสนอแนะความคิดเห็นและให้คำปรึกษาหารือแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการริเริ่มและดำเนินกิจการสาธารณะในท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 287 ได้ระบุว่า
“ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวได้ด้วย”

5.1

สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการ
การทำงานของสภาท้องถิ่นมีอะไรบ้าง ?

ประชาชนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมในกระบวนการทำงานของสภาท้องถิ่น
ดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการประชุมสภาท้องถิ่น เช่น รับรู้วาระการประชุม วันเวลาการจัดประชุม และสถานที่การจัดประชุม
2. การมีส่วนร่วมในการเข้าฟังการประชุมสภาท้องถิ่น เช่น สังเกตการณ์ประชุมสภาท้องถิ่น ฟังการอภิปราย และร่วมตรวจสอบรายชื่อและนับองค์การประชุมให้เป็นไปอย่างถูกต้อง
3. การมีส่วนร่วมในการตรวจรายงานการประชุมสภาท้องถิ่นในฐานะกรรมการตรวจรายงานการประชุม

4. การมีส่วนร่วมในกิจการของสภาท้องถิ่น โดยการเข้าร่วมเป็นกรรมการตามระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น ได้แก่

- คณะกรรมการสามัญประจำสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม
- คณะกรรมการแผนปฏิบัติการร่างข้อบัญญัติ
- คณะกรรมการอื่น ๆ ตามที่สภาท้องถิ่นเห็นสมควร

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547

ได้ระบุถึงสิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประชุมสภาท้องถิ่น ดังนี้

- 1) สภาท้องถิ่นต้องมีการแจ้งให้ประชาชนในพื้นที่ทราบถึงวิธีการใช้สิทธิการมีส่วนร่วมเข้าฟังการประชุมของคณะกรรมการสภาท้องถิ่น
- 2) สภาท้องถิ่นมีการแจ้งให้ประชาชนทราบถึงสิทธิของตนในการส่งตัวแทนประชาคมท้องถิ่น เพื่อเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการวิสามัญในคณะกรรมการสภาท้องถิ่น
- 3) สภาท้องถิ่นมีการแจ้งให้ประชาชนทราบถึงสิทธิของตนในการส่งตัวแทนประชาคมท้องถิ่น ให้สภาท้องถิ่นแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการสภาท้องถิ่นชุดต่าง ๆ ตามความจำเป็นแก่กิจการในหน้าที่ของสภาท้องถิ่น

5.2

สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนา
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอย่างไรบ้าง ?

ประชาชนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมวางแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

1. ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนแม่บทชุมชน โดยเข้าร่วมในเวทีประชาคมหรือเวทีสภาผู้นำชุมชน เพื่อเสนอให้คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำแผนแม่บทชุมชนมาเป็นฐานข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 3 ปี และแผนยุทธศาสตร์ประจำปีของท้องถิ่น
2. ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ โดยการส่งตัวแทนประชาคมเข้าไปทำหน้าที่เป็นกรรมการ ในรูป "คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น" และ "คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น"
3. ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมนำเสนอประเด็นปัญหาและความต้องการเพื่อให้คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นนำไปพิจารณา

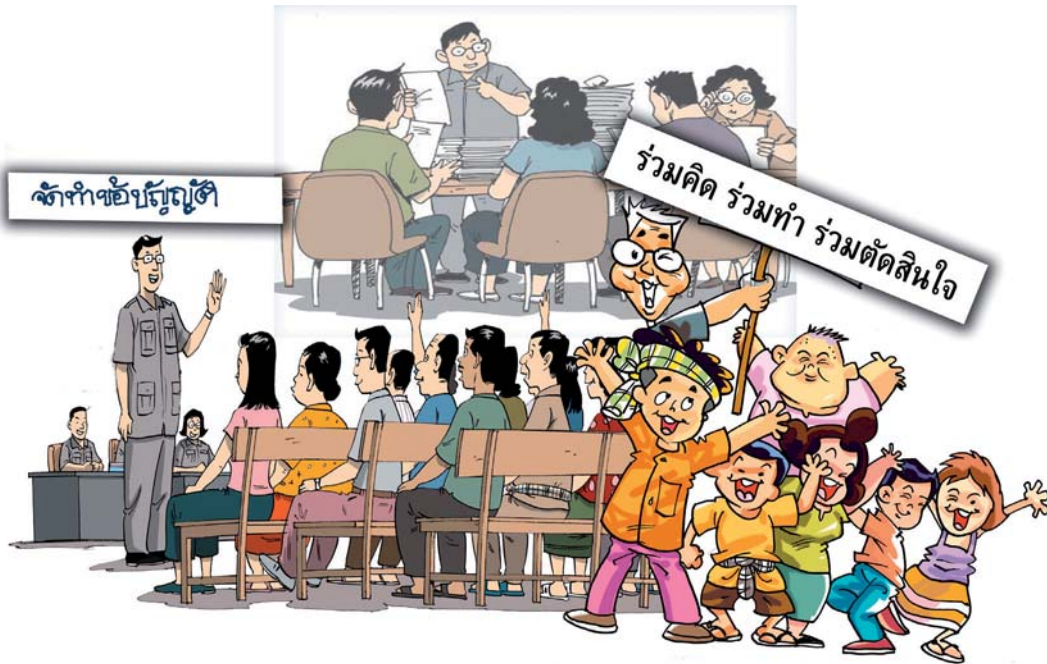
4. ประชาชนในชุมชนต่าง ๆ สามารถมีส่วนร่วมในการจัดประชุมประชาคม เพื่อวิเคราะห์และนำเสนอแนวทางการพัฒนาระดับชุมชน เพื่อเสนอให้คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นนำไปจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น
5. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและประชาคมหมู่บ้านหรือชุมชน จะต้องร่วมกันพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น
6. ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้รายละเอียดของแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยผู้บริหารท้องถิ่นต้องประกาศอย่างเปิดเผยให้ประชาชนทราบ
7. ประชาชนคัดเลือกตัวแทนผ่านการประชุมประชาคม ร่วมเป็นสมาชิก คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น มีหน้าที่ดังนี้

- (1) ร่วมกำหนดแนวทาง วิธีการในการติดตาม และประเมินผลแผนพัฒนา
- (2) ร่วมดำเนินการติดตาม และประเมินผลแผนพัฒนา
- (3) ร่วมรายงานผลและเสนอความเห็นเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบ

5.3

สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอย่างไรบ้าง ?

ประชาชนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมจัดทำข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

1. ข้อบัญญัติที่ริเริ่มโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมจัดทำข้อบัญญัติ ดังนี้

1.1 ก่อนการจัดทำร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น ประชาชนต้องมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดทำข้อบัญญัตินั้น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงประโยชน์ของการจัดทำข้อบัญญัติผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์ ประกาศเสียงตามสาย หรือหอกระจายข่าว

1.2 ประชาชนในท้องถิ่น ต้องมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และนำเสนอข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เพื่อประกอบการจัดทำร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน และชุมชน

1.3 ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมรับรู้กำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการประชุมพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบล่วงหน้าผ่านช่องทางทางการประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เพื่อร่วมรับฟังการพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น

1.4 ประชาชนสามารถเข้าร่วมฟังการพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นของสภาท้องถิ่นในการประชุมสภาท้องถิ่น

1.5 ประชาชนร่วมพิจารณาและเสนอแนะความคิดเห็นต่อร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นที่จัดทำขึ้น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดเวทีประชาคม ก่อนนำร่างข้อบัญญัติเสนอเข้าสู่การพิจารณาของสภาท้องถิ่น

1.6 ประชาชนต้องมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลกำหนดการประชุมสภาท้องถิ่น เพื่อพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นแต่ละวาระ และเพื่อให้ประชาชนที่สนใจหรือตัวแทนประชาคมได้เข้าร่วมรับฟังการประชุมพิจารณาร่างข้อบัญญัติของสภาท้องถิ่น

1.7 ในกรณีที่มีการอธิบายเกี่ยวกับข้อบัญญัติท้องถิ่น ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมรับรู้รับฟังการอธิบายของที่ประชุมสภาท้องถิ่นได้ โดยผ่านการถ่ายทอดเสียงตามสายของชุมชน

2. ข้อบัญญัติที่ริเริ่มโดยประชาชน ประชาชนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมจัดทำข้อบัญญัติ ดังนี้

2.1 ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งร่วมกันรวบรวมชื่อ ที่อยู่ และลายมือชื่อของผู้เข้าร่วมเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พร้อมทั้งสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการที่มีรูปถ่ายสามารถแสดงตนได้

2.2 ประชาชนที่เข้าชื่อกัน ร่วมกันร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น ซึ่งระบุถึงวัตถุประสงค์ของการตราข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น พร้อมทั้งสรุปสาระสำคัญ คำชี้แจง และความมุ่งหมายของข้อกำหนดในแต่ละข้อของร่างข้อบัญญัติที่ต้องการเสนอต่อสภาท้องถิ่น

2.3 ประชาชนที่เข้าชื่อกัน ร่วมกันเสนอรายชื่อผู้แทนของผู้เข้าชื่อ ที่จะมำนาจดำเนินการนำเสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น และเป็นตัวแทนเข้าร่วมในกระบวนการพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นของสภาท้องถิ่น

2.4 ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิร่วมรับรู้ข้อมูลความคืบหน้า และผลการพิจารณา ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นในทุกขั้นตอน เช่นเดียวกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ริเริ่มโดยสภาท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 มาตรา 286 และ พ.ร.บ. ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ.2542 ได้รับรองสิทธิของประชาชนในการมีส่วนร่วมเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นที่มาจากเจตนารมณ์และความต้องการของประชาชนโดยตรง

5.4

สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้ข้อบัญญัติ
งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
มีอย่างไรบ้าง ?

ประชาชนมีสิทธิมีส่วนร่วมรับรู้ข้อบัญญัติงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1. ประชาชนต้องรับรู้วัน เวลา สถานที่ การประชุมสภาท้องถิ่น เพื่อเข้ารับทราบและรับฟังการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องประกาศทางหอกระจายข่าว ป้ายประชาสัมพันธ์ ปิดประกาศ ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจุดศูนย์รวมของชุมชน
2. ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้รายละเอียดข้อบัญญัติงบประมาณประจำปีได้ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปิดประกาศให้ประชาชนทราบ ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5.5

สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดหารายได้และการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอย่างไรบ้าง ?

ประชาชนมีสิทธิมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดหารายได้และการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1. ประชาชนร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผ่านหอกระจายข่าว เลียงตามสาย และช่องทางประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ในท้องถิ่น ได้แก่ วัตถุประสงค์การจัดเก็บภาษี วัน เวลา สถานที่การจัดเก็บภาษี โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีช่องทางการประชาสัมพันธ์

ชี้แจงการเก็บภาษี

2. ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับบัญชีรายรับรายจ่ายได้ โดยการรายงานข้อมูลสถานะการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการใช้สิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการ ตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540

3. ประชาชนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สิ้นปีงบประมาณ) ได้ โดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 ซึ่งกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดส่งสำเนางบประมาณรายจ่ายประจำปี และรายจ่ายเพิ่มเติมที่ได้รับอนุมัติ และเปิดเผยเพื่อให้ประชาชนทราบ ณ สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนทราบภายในกำหนดสามสิบวันตามแบบที่กรมการปกครองกำหนด

5.6

สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอย่างไรบ้าง ?

ประชาชนมีสิทธิการมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

1. ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยส่งตัวแทนประชาคมท้องถิ่นเข้าร่วมเป็นกรรมการชุดต่างๆ ได้แก่

- (1) คณะกรรมการเปิดซองซองซองซอง
- (2) คณะกรรมการรับและเปิดซองประกวดราคา
- (3) คณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคา
- (4) คณะกรรมการจัดซื้อโดยวิธีพิเศษ
- (5) คณะกรรมการจัดจ้างโดยวิธีพิเศษ
- (6) คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ
- (7) คณะกรรมการตรวจการจ้าง

2. ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับ **การแต่งตั้งบุคคลเป็นคณะกรรมการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างได้** โดยของศักรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการการจัดซื้อจัดจ้างในแต่ละครั้งให้ประชาชนได้รับทราบ ณ ที่ทำการของศักรปกครองส่วนท้องถิ่น และศูนย์รวมข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างระดับอำเภอ และประกาศทางหอกระจายข่าว
3. เมื่อของศักรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการต่าง ๆ เสร็จแล้วประชาชนมีสิทธิรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับ**การจัดซื้อจัดจ้างแต่ละครั้ง** โดยของศักรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเปิดเผยแพร่ผลการดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ ไว้ ณ ที่ทำการของศักรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ว่าการอำเภอ และศูนย์ข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างระดับอำเภอ ได้แก่ ผลการตกลงราคา ผลการสอบราคา ผลการประกวดราคา ผลการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีพิเศษ
4. ประชาชนมีสิทธิรับรู้**ผลการอนุมัติการจัดซื้อจัดจ้าง ผลการปฏิบัติงานของแต่ละโครงการ** รายการพัสดุประจำปีของของศักรปกครองส่วนท้องถิ่น และรายงาน**ผลการตรวจพัสดุได้** โดยของศักรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีช่องทางการประชาสัมพันธ์

5.7

สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้ข้อมูล
เกี่ยวกับการเงินและบัญชีขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น มีอย่างไรบ้าง ?

ประชาชนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการเงินและการบัญชี
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1. ประชาชนมีสิทธิรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับ **การเงินและบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** ได้ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547
2. ประชาชนมีสิทธิขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ **การเงินและบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540
3. ประชาชนมีสิทธิรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับ **รายงานงบประมาณเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** (สิ้นปีงบประมาณ) โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีช่องทางในการประชาสัมพันธ์
4. ประชาชนเข้าร่วมเวทีประชาคม โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องจัดเพื่อชี้แจง **ผลการดำเนินงานด้านการเงิน** ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแสวงหาความ
รับผิดชอบในการชี้แจงตอบข้อซักถามของประชาชน

5.8

สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการ รายงานผลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น มีอย่างไรบ้าง?

ประชาชนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมในกระบวนการรายงานผลการปฏิบัติงาน
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1. ประชาชนร่วมรับรู้กำหนดการประชุมสภาท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนเข้าร่วมรับฟังการ
ประชุมรายงานผลการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารต่อที่ประชุมสภาท้องถิ่น
2. ประชาชนร่วมรับฟังการถ่ายทอดเสียงระหว่างการประชุมสภาท้องถิ่น ซึ่งมีการ
นำเสนอรายงานผลการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร
3. ประชาชนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ โดย
ฝ่ายบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดประชุมประชาคมเพื่อรายงานผล
การปฏิบัติงานให้ประชาชนรับทราบ และมีส่วนร่วมในการซักถามผลการดำเนินงาน
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรอบปีอย่างเปิดเผยกว้าง โดยผ่านหอกระจายข่าว
และเสียงตามสายในชุมชน

4. ประชาชนร่วมรับรู้รายละเอียดเกี่ยวกับผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องประกาศรายงานการตรวจรับพัสดุประจำปี รายงานงบการเงินประจำปี และรายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยและทั่วถึง โดยผ่านช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย ได้แก่

- การปิดประกาศ ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- การปิดป้ายประชาสัมพันธ์ในชุมชน
- การปิดประกาศที่จุดศูนย์รวมของชุมชน และร้านค้าในชุมชน
- การประกาศรายงานผลการดำเนินงานผ่านเสียงตามสาย และหอกระจายข่าว
- การส่งข่าวประชาสัมพันธ์รายงานผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปยังสื่อมวลชนในท้องถิ่น เช่น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น สถานีวิทยุท้องถิ่น เป็นต้น

5.9

สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสนอแนะ
ความคิดเห็นและให้คำปรึกษาหารือแก่องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นอย่างไรบ้าง ?

ประชาชนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมเสนอแนะความคิดเห็นและให้คำปรึกษา
หารือ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น โดยผ่านช่องทางต่าง ๆ ดังนี้

- การแสดงความคิดเห็นผ่านการให้สัมภาษณ์รายบุคคล
- การแสดงความคิดเห็นผ่านการสนทนากลุ่มย่อย
- การเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นต่อหน่วยงานของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- การเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ
- การแสดงความคิดเห็นผ่านเวทีประชาพิจารณ์

2. การมีส่วนร่วมให้คำปรึกษาหารือแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผ่านช่องทางต่าง ๆ ดังนี้

- การอธิบายเวทีสาธารณะรูปแบบต่าง ๆ
- การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร
- การประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นกระบวนการปรึกษาหารือโดยจัดประชุม เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่ม
- การประชุมกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสีย ให้ตัวแทนของหน่วยงาน และตัวแทนประชาชนผู้มีส่วนได้เสียมีการพบปะพูดคุยกัน

5.10

สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการริเริ่มและ
ดำเนินกิจการสาธารณะในท้องถิ่น มีอย่างไรบ้าง ?

ประชาชนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมริเริ่มและดำเนินกิจการสาธารณะใน
ท้องถิ่น ดังนี้

1. ประชาชนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของคนใน
ชุมชนเพื่อจัดทำ “แผนแม่บทชุมชน” สำหรับเป็นแนวทางกำหนดทิศทางการพัฒนา
ท้องถิ่นที่มาจากความต้องการที่แท้จริงของประชาชน
2. ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดตั้งและบริหารจัดการกองทุนชุมชน
และสวัสดิการชุมชน ซึ่งริเริ่มและดำเนินการโดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน
3. ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการธุรกิจชุมชนและอุตสาหกรรมชุมชน ซึ่ง
สอดคล้องกับสภาพวิถีชีวิต การประกอบอาชีพ และทรัพยากรในท้องถิ่น

4. ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดย
การริเริ่มและการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน

5. ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเรียนรู้และอนุรักษ์ภูมิปัญญา
ท้องถิ่น

6. ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสุขภาพและจิตใจ

7. ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการด้านข้อมูลและข่าวสารของชุมชน

ตัวอย่าง

ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เช่น

● การมีส่วนร่วมในการคัดเลือกตัวแทนประชาคมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อ
จัดจ้าง เช่น

- คณะกรรมการเปิดซองสอบราคา
- คณะกรรมการรับและเปิดซองประกวดราคา
- คณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคา
- คณะกรรมการตรวจจรรยาบรรณ
- คณะกรรมการตรวจจรรยาบรรณงานจ้าง
- คณะกรรมการจัดซื้อโดยวิธีพิเศษ
- คณะกรรมการจัดจ้างโดยวิธีพิเศษ

● การมีส่วนร่วมในการคัดเลือกตัวแทนประชาคมเป็นคณะกรรมการแผน
พัฒนาท้องถิ่น เช่น

- คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น
- คณะกรรมการสนับสนุนแผนพัฒนาท้องถิ่น
- คณะกรรมการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น

● การมีส่วนร่วมในการคัดเลือกตัวแทนประชาคมเป็นคณะกรรมการกิจการ
สภาท้องถิ่น เช่น

- คณะกรรมการสามัญประจำสภาท้องถิ่น
- คณะกรรมการกิจการสภาวิสามัญ
- คณะกรรมการประนีติร่างข้อบัญญัติ
- คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม

ภาคผนวก

ตัวอย่างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ต้นแบบ

อปท. ต้นแบบ/ ช่องทางการรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร	อบต. ตอนแก้ว	อบต. ท่าผา	เทศบาลเมือง เมืองกาญจน์พัฒนา	เทศบาล ตำบลเกาะคา	อบจ. ลำปาง
1. จัดให้มีการรับรู้ ข้อมูลข่าวสารเป็น ลายลักษณ์อักษร หรือเอกสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ	- แผ่นพับ - เอกสารข้อมูลติดต่อทุกหมู่บ้านและบอร์ด อบต. - วารสารดอกแก้ว - จดหมายข่าว - ป้ายประกาศ - รายงานประจำปี - ไปสเตอร์ - ปฏิกินแสดงกิจกรรมโครงการที่ทำ - หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น	- แผ่นพับ - เอกสารข้อมูลติดต่อทุกหมู่บ้าน - บอร์ด อบต. - วารสาร - รายงานประจำปี	- แผ่นพับ - เอกสารติดต่อเทศบาล - วารสารเทศบาล - รายงานประจำปี	- แผ่นพับ - เอกสารข้อมูลติดต่อประกาศที่บอร์ดสำนักงานเทศบาล - เทศบาล - วารสาร - รายงานประจำปี - เอกสารสรุปผลงาน - ป้ายประชาสัมพันธ์ - ณ จุดดำเนินงานโครงการ - ป้ายตัดเอ้าท์	- แผ่นพับ - เอกสารติดบอร์ด - ป้ายประชาสัมพันธ์ - วารสาร อบจ. - เอกสารสรุปผลงานประจำปี - หนังสือพิมพ์ อบจ. ลำปาง - หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

อปท. ต้นแบบ/ ช่องทางการรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร	อบต. ดอนแก้ว	อบต. ท่าผา	เทศบาลเมือง เมืองแกนพัฒนา	เทศบาล ตำบลเกาะคา	อบจ. ลำปาง
2. จัดให้มีการรับรู้ ข้อมูลทางการ สื่อสารผ่าน การถ่ายทอดเสียง และเครื่องมือ สื่อสาร	- หอกระจายข่าว - เสียงตามสาย - วิทยุชุมชน - รถประชาสัมพันธ์ - การสอบถามข้อมูลทางโทรศัพท์ - อินเทอร์เน็ต - รายการเคเบิลทีวี	- หอกระจายข่าว - เสียงตามสาย - วิทยุชุมชน (104.75 MHz) - รายการวิทยุ อบต.ท่าผา - ประชาสัมพันธ์ - อินเทอร์เน็ต	- เสียงไร้สายจากเทศบาล - เสียงตามสายในหมู่บ้าน - วิทยุชุมชน - อินเทอร์เน็ต	- เสียงตามสาย - วิทยุชุมชน (107.75MHz) - อินเทอร์เน็ต	- หอกระจายข่าว - เสียงตามสาย - สถานีวิทยุชุมชน - อินเทอร์เน็ต - ตู้ข้อมูลแบบสัมผัส
3. จัดให้มีการรับรู้ ข้อมูลข่าวสารจาก การจัดเวทีประชุม	- เวทีประชุม - ประชุม - เวทีประชุมหมู่บ้าน - กิจกรรมเวทีangkathit (ลานความคิด) - กิจกรรม อบต. สัจจะ - การประชุมแผน - สัจจะของ อบต. - ประชุมสภาท้องถิ่น - สัจจะ	- เวทีประชุม - หมู่บ้าน - กิจกรรม อบต. สัจจะ	- เวทีประชุม - หมู่บ้าน - เทศบาลสัจจะ/เทศบาลเคลื่อนที่	- เวทีประชุม - หมู่บ้าน - การประชุม - เครือข่ายกลุ่มอาชีพ - เทศบาลสัจจะ - กิจกรรมหอการค้า (การรวบรวมความคิดเห็นจากประชาชนกลุ่มต่างๆ)	- เวทีการประชุมต่างๆ - การประชุม - เครือข่ายกลุ่มอาชีพและ - ผลิตภัณฑ์ชุมชน - กิจกรรมคลีนิก - เซ็นเตอร์

อปท. ต้นแบบ/ ช่องทางการรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร	อบต. ตอเนแก้ว	อบต. ท่าผา	เทศบาลเมือง เมืองแกนพัฒนา	เทศบาล ตำบลเกาะคา	อบจ. ลำปาง
4. จัดให้มีการรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร ทางสื่อบุคคล และศูนย์ข้อมูล ข่าวสาร	- การแจ้งข้อมูลข่าวสารผ่านผู้นำชุมชน - การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของ อบต.	- การแจ้งข้อมูลข่าวสารผ่านผู้นำชุมชน กำนันผู้ใหญ่บ้าน - การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของ อบต. - จัดตั้งศูนย์รับฟังความคิดเห็นของประชาชน	- การแจ้งข้อมูลข่าวสารผ่านผู้นำชุมชน	- การแจ้งข้อมูลข่าวสารผ่านผู้นำชุมชน - ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร	- การแจ้งข้อมูลข่าวสารผ่านผู้นำชุมชน

ตัวอย่างการมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ต้นแบบ

อปท. ต้นแบบ / ระดับการมีส่วนร่วม	อบต. ดอนแก้ว	อบต. ท่าเสา	เทศบาลเมือง เมืองงาช้างพัฒนา	เทศบาล ตำบลเกาะตา	อบจ. ลำปาง
ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ	- เวทีประชุมหมู่บ้าน - กิจกรรมเวทีชั่งกักัด (ลานความคิด) - ร่วมประชุมแผน - สัญจรของ อบต. - ประชุมสภาท้องถิ่น - สัญจร - ทำประชาพิจารณ์ - ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรม/โครงการที่ทำเสร็จแล้ว - ร่วมเป็นคณะกรรมการ	- เวทีประชุมหมู่บ้าน - กิจกรรม อบต. สัญจร - แบบสอบถาม - ความพึงพอใจ - แบบประเมินผล - กิจกรรม/โครงการ - ศูนย์รับฟังความคิดเห็นของประชาชน - ร่วมเป็นคณะกรรมการ - คณะกรรมการจ้าง	- เวทีประชุมหมู่บ้าน - เทศบาลสัญจร/เทศบาลเคลื่อนที่ - แบบสอบถาม - ความพึงพอใจ - แบบประเมินผล - กิจกรรม/โครงการ - กลุ่มองค์กรชุมชน - เสนอโครงการ - มายังเทศบาล - ประชาชนร่วม - เป็นคณะกรรมการ - ในโครงการต่างๆของ อปท.	- เวทีประชุมหมู่บ้าน - เทศบาลสัญจร - กิจกรรมขอมพญา - การรวบรวมความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มต่างๆ - ประชุมเครือข่าย - กลุ่มอาชีพ - แบบสอบถาม - ความพึงพอใจ - แบบประเมินผล - กิจกรรม/โครงการ - กลุ่ม องค์กรชุมชน - เสนอโครงการมายังเทศบาล	- เวทีการประชุมต่างๆ - ประชุมเครือข่าย - กลุ่มอาชีพและผลิตภัณฑ์ชุมชน - กิจกรรมคลินิก - เซ็นเตอร์ - ตัวแทนประชาชน - ร่วมเป็นกรรมการ - ขับเคลื่อนเศรษฐกิจ - ขอเพียงระดับตำบล

อปท.ต้นแบบ / ระดับการมีส่วนร่วม	อบต.ตอนแก้ว	อบต.ท่าผา	เทศบาลเมือง เมืองแกนพัฒนา	เทศบาล ตำบลเกาะคา	อบจ.ลำปาง
ประชาชนมีส่วนร่วม ร่วมตัดสินใจ และกำหนด นโยบาย	เวทีช่วงกำลัง ผู้มีการนำไปสู่ ข้อบัญญัติการ ส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิต คนพิการ ตำบลคอนแก้ว พ.ศ. 2551	ร่วมตัดสินใจ และร่วมตรวจสอบ	ประชาชนร่วมเป็น กรรมการจัดซื้อ จัดจ้าง	- ตัวแทนประชาชน เข้าร่วมปรึกษา หารือ แก้ไขปัญหา - ประชาชนร่วมเป็น กรรมการจัดซื้อ จัดจ้าง	เครือข่ายอาชีพและ ผลิตภัณฑ์ชุมชน ร่วมเสนอความคิด เห็นความต้องการ และร่วมจัดทำแผน เครือข่ายของตนเอง
ประชาชน ร่วมลงมือปฏิบัติ และติดตามผล	ประชาชนร่วม สอดส่องดูแลงาน ก่อสร้างในพื้นที่	กลุ่มเยาวชน ร่วมกับเจ้าหน้าที่ อบต. และ	ร่วมเป็นอาสาสมัคร ดูแลผู้สูงอายุ ในชุมชน	ร่วมเป็นอาสาสมัคร เช่น มีสเตอร์เตือนภัย อาสาสมัคร	

อปท.ต้นแบบ / ระดับการมีส่วนร่วม	อบต.ตอนแก้ว	อบต.ท่าผา	เทศบาลเมือง เมืองเกษัญธูนา	เทศบาล ตำบลเกาะคา	อบจ.ลำปาง
ประชาชนร่วมลงมือปฏิบัติและติดตามผล	- ร่วมเป็นอาสาสมัคร เช่น อาสาสมัครดูแลผู้พิการ ผู้สูงอายุ - ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมโครงการที่ดำเนินการเสร็จแล้ว - ตั้งประชาชนเป็นอนุกรรมการการตรวจสอบและควบคุมงานก่อสร้าง - ตัวแทนภาคประชาชนร่วมกำหนดราคาประเมินโดยเป็นคณะกรรมการกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง	สาธารณสุขเพื่อตรวจสอบความสะอาดของตลาด อาสาสมัคร อปพร. เพื่อป้องกันยาเสพติด	แต่งตั้งตัวแทนแต่ละกลุ่มเพื่อประสานงานกับเทศบาล	พิทักษ์สิ่งแวดล้อม นักสืบสายน้ำ รลร	

อปท.ต้นแบบ / ระดับการมีส่วนร่วม	อปท.ตอนแก้ว	อปท.ท่าผา	เทศบาลเมือง เมืองนันทพัญญา	เทศบาล ตำบลเกาะตา	อปท.ลำปาง
ประชาชนเป็นผู้ดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง	ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง เช่น โครงการกักาชชีวภาพจากหญ้าโครงการตั้งขยะทองคำ	การบริหารจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม	- โครงการบริหารจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม - ประชาชนเป็นผู้ดำเนินการหลักในการจัดทำโครงการฟื้นฟูอนุรักษ์ลำน้ำลุ่มแม่น้ำปิง - ประชาชนในชุมชนระดมทุนร่วมกันในการสร้างพระพุทธรูปคูเมืองแกน (พระพุทธรูปประจำเมือง) โดยไม่ใช้งบประมาณจากเทศบาล	- ประชาชนในชุมชนเป็นผู้ดำเนินการหลักในการบริหารจัดการขยะของเทศบาล - เครือข่ายอาชีพพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (2 เดือน : 1 ครั้ง) เพื่อร่วมพัฒนาและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน - ประชาชนร่วมกำหนดเขตพื้นที่อภัยทานในแม่น้ำเพื่อแก้ไขปัญหาและรักษาพันธุ์ปลาในแม่น้ำวัง	

ชุดวิจัยโครงการเสริมสร้างธรรมาภิบาลและความโปร่งใส
ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คณะผู้วิจัย ประกอบด้วย

รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิทย์ พวงงาม

อาจารย์ นางพวง มหามิตร

อาจารย์ สร้อยมาศ รุ่งมณี

นายทรงพล วิชัยหัตถะ

นางสาวจรรย์ ศิริสวัสดิ์

นางสาวสุวรรี ปิ่นเจริญ

นายชาย ไชยชิต

หัวหน้าโครงการฯ

นักวิจัย

นักวิจัย

นักวิจัย

ผู้ช่วยนักวิจัย

ผู้ช่วยนักวิจัย

ผู้ช่วยนักวิจัย

คู่มือประชาชนสำหรับการรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วม
ในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้เขียน

รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิทย์ พวงงาม

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Enhancing Democratic Governance and Accountability
through Gender Sensitive Engagement of Local
Communities (ENGAGE)

The Research Project Regarding the Enhancement of Good
Governance and transparency in Local Administrative
Organization (LAO)

Team Research

Assoc. Prof Dr. Kovit Puang-ngam	Head of the Project
Ajarn Nongpanga Mahamit	Researcher
Ajarn Soimart Rungmanee	Researcher
Mr. Songpon Vijaykadga	Researcher
Miss Jaree Srisawat	Researcher Assistance
Miss Suwaree Pincharoen	Researcher Assistance
Mr. Chai Chaiyachit	Researcher Assistance

People's Handbook for Accessing Information and
Participation in Local Administrative Organization (LAO)

Author

Assoc. Prof Dr. Kovit Puang-ngam

Research and Consultancy Institute Thammasat University